

پاسخ‌نامه

سال دهم انسانی

۱۱ بهمن ماه ۹۸

دقت‌پرسی پاسخ ✓

فارسی و نگارش (۱)

۱-

(هسین پرهیزگار)

معنای صحیح واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند:

گرفته‌برداری: طراحی چیزی به کمک گرده یا خاکه زنگ یا زغال؛ نسخه‌برداری از روی یک تصویر یا طرح / بیغوله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم / پُرخوردن: در میان قرار گرفتن / قیاس کردن: حدس و تخمین زدن، بر آورد کردن / کید: حيله و فریب / طالع: سرنوشت، بخت

(واژه، صفحه‌های ۱۷، ۱۸، ۳۳، ۳۹، ۴۷، ۵۲، ۵۹، ۶۴ و ۶۸ کتاب درسی)

۲-

(صالح اصفهانی)

صورت صحیح کلمه نادرست: غرض

(املا، صفحه‌های ۱۴، ۵۰، ۵۲، ۵۹ و ۷۰ کتاب درسی)

۳-

(عبدالمعیر رزاقی)

اسرار التوحید ← محمدین منور / دیوار ← جمال میرصادقی / گوشواره عرش ← سیدعلی موسوی گرمارودی / اتاق آبی ← سهراب سپهری / شعر چشمه ← نیما یوشیج (علی اسفندیاری)

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴، ۲۷، ۳۳، ۵۰ و ۶۵ کتاب درسی)

۴-

(فاطمه فوقانی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کمانک ← کمان کوچک
گزینه «۲»: زاغک ← زاغ کوچک
گزینه «۳»: بامک ← بام کوچک
گزینه «۴»: نرمک ← با نرمی و ملایمت

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۶۲ کتاب درسی)

۵-

(صالح اصفهانی)

آثاری که اشخاص با ثبت خاطرات و گزارش احوال خویش یا شرح رخداد‌های روزگار و افکار دیگران برجای می‌گذارند، حسب‌حال یا زندگی‌نامه خوانده می‌شوند.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌های ۱۲، ۳۰، ۴۶ و ۵۸ کتاب درسی)

۶-

(عبدالمعیر رزاقی)

کلمات «دست» و «هست» جناس دارد، اما این بیت استعاره ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: واج آرایی: صامت «ب» / حسن تعلیل: به این علت سرو همیشه در کنار آب می‌روید که در آب، عکس قامت تو را دیده است.

گزینه «۲»: تشبیه (اضافه تشبیهی): آتش عشق، دریای غم / مجاز: شهر مجاز از مردم شهر

گزینه «۴»: مراعات‌نظیر: گوهر، صدف، لب و دهان / استعاره: گوهر شهوار استعاره از سخنان بالارزش

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۳۴، ۳۵، ۴۰، ۴۱، ۴۳ و ۶۲ کتاب درسی)

۷-

(هسین پرهیزگار)

مرتب شده مصراع دوم: «اگر جز محبت تو شغل دیگری برای من وجود داشته باشد.» در این بیت، متمم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ساقیان طرب یک دو ساغر به من دادند. (متمم)

گزینه «۳»: تا من را در بند نکنی. (مفعول)

گزینه «۴»: فراغت از شاه و وزیر برای من باشد. (نهاد)

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌های ۴۸ و ۶۶ کتاب درسی)

۸-

(فاطمه فوقانی)

مفهوم صحیح عبارت گزینه «۲»: «کارگران حمام آمدند و در برابر ما تعظیم کردند.»

(مفهوم، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰ کتاب درسی)

۹-

(امیر هسین هیدری)

شاعر در بیت گزینه «۲» بیان می‌کند که من قانع نیستم و مرا آزند و حریص بدان، چرا که اخلاقم چون مار ولی ظاهرم چون مور است، در حالی که بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» بیان‌گر برتری زیبایی باطن بر چهره زیبا است.

(مفهوم، صفحه ۵۴ کتاب درسی)

۱۰-

(هسین پرهیزگار)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۱»، این است که در زندگی هیچ چیز جای بار را نمی‌گیرد.

(مفهوم، صفحه ۴۸ کتاب درسی)

عربی (بان قرآن (۱))

۱۱-

(قالد مشیرپناهی، ترجمه، صفحه ۳۶)

«عَلَيْنَا أَنْ نَحْتَرِمَ»: ما باید احترام بگذاریم، بر ماست که احترام بگذاریم / «الْأَدْيَانَ الْإِلَهِيَّةَ»: دین‌های الهی / «مَعَ إِحْتِفَافٍ»: همراه با حفظ / «كُلُّ مَنْأَ»: هر یک از ما، هر کدام از ما / «بِعَقَائِدِنَا»: از عقایدمان

۱۲-

(ولی‌الله نوروزی، ترجمه، صفحه ۲۴)

«هَلْ تُصَدِّقِينَ»: آیا باور می‌کنی / «أَنْ يُشَاهِدَ»: (در این جا) که ببینند، مشاهده کنند / «النَّاسَ»: مردم / «مَرَّتِينَ»: دوبار / «فِي السَّنَةِ»: در سال / «أَسْمَاكَ»: ماهیانی، ماهی‌هایی / «تَتَسَاقَطُ»: (در این جا) می‌افتند / «مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ»: از آسمان به زمین

۱۳-

(قالد مشیرپناهی، ترجمه، ترکیبی)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ها أَجْمَلٌ» یعنی «چه زیباست!».

گزینه «۲»: حرف «وُ» به معنی «یا» است که به اشتباه به صورت «و» ترجمه شده است.

گزینه «۴»: «رِسَالَةُ الْمَرْأَةِ الْأُولَى (ترکیب اضافی - وصفی)» به معنی «رسالت نخستین زن» است.

دین و زندگی (۱)

۱۴-

(فرشته کیانی، ترجمه، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند، پروردگار ما این را باطل نیافریدی.

گزینه «۲»: عبادت ده جزء است (که) نه جزء در کسب روزی حلال است.

گزینه «۴»: ایرانیان روز اول از روزهای سال شمسی را جشن می‌گیرند و آن نوروز است.

۱۵-

(ولی‌الله نوروزی، لغت، صفحه ۱۳)

در گزینه «۲» دو کلمه «البِقَاع - البُهَائِم» متضاد نیستند، ولی در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «العاقل - الجاهل / عداوة - صداقة / قليل - كثير / مفتوح - مُغلق» با هم متضاد هستند.

۱۶-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قرائت کلمات، ترکیبی)

«تشاهد» فعل مضارع در صیغه دوم شخص مفرد مذکر از باب «مُفَاعَلَةٌ» و بر وزن «تُفَاعِلُ» است، پس به صورت «تُشَاهِدُ» باید نوشته شود.

۱۷-

(مریم آقاییاری، قواعد، صفحه‌های ۲۷، ۲۸، ۳۸ و ۳۹)

«تَعَلَّمُوا» از باب «تَفَعَّلَ» است، نه «تَفَعَّلَ»، هم‌چنین متعدی است، نه لازم.

«تَعَلَّمُ - يَتَعَلَّمُ - تَعَلَّمَ»

۱۸-

(درویشعلی ابراهیمی، قواعد، صفحه ۸)

«البتان» مثنای مؤنث است و اسم اشاره مثنای مؤنث «هاتان» برای آن مناسب است.

۱۹-

(درویشعلی ابراهیمی، قواعد، صفحه ۱۴ و ۱۵)

عددی که بین یکان و دهگان آن «واو» قرار دارد اول یکان می‌آید و سپس دهگان (اثنان و ثمانون) مانند «واحداً و اربعین».

۲۰-

(مریم آقاییاری، مکالمه، صفحه‌های ۵، ۱۷، ۳۰ و ۳۰)

آیا جناب عالی اهل شهری در شمال ایران هستی؟ بله، من اهل اهواز. (پاسخ نادرست است، چون اهواز در جنوب ایران واقع شده، نه شمال آن.)

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مشکل چیست ای برادر عزیزم؟ یک بازرسی ساده است.

گزینه «۲»: تعداد همراهان چند نفر است؟ سه نفر؛ پدر و مادرم و دخترم.

گزینه «۴»: آیا تا به حال به شهر مقدس مشهد سفر کرده‌ای؟ نه متأسفانه، ولی دوست دارم که سفر کنم.

۲۱-

(مرتضی مستنی‌کبیر، هدف زندگی، صفحه ۵)

در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد؛ زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است، یعنی خدایی که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. قرآن کریم در این آیه بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را «حق» می‌داند و حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف‌دار بودن خلقت جهان است و جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

پس در گزینه «۱» عادلانه بودن نظام هستی مدنظر نمی‌باشد و در گزینه «۳» بازپجه و سرگرمی بودن جهان مادی در این آیه مطرح نشده است و در گزینه «۴» در باره چگونگی آفرینش سخن گفته نشده است.

۲۲-

(مهمرباشا فرهنکیان، هدف زندگی، صفحه ۱۱)

بعضی از هدف‌ها جامع و در برگیرنده هدف‌های دیگر هستند و افراد زیرک به دنبال اینگونه اهداف‌اند. قرآن کریم بر مفهوم فوق تأکید کرده و می‌فرماید که برترین و جامع‌ترین هدف خداوند است که پاداش دنیا و آخرت، هر دو نزد اوست: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

۲۳-

(مهمرباشا فرهنکیان، هدف زندگی، صفحه ۱۹ و ۲۴)

قرآن کریم می‌فرماید: «شیطان می‌خواهد به وسیله شراب و قمار، در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز باز دارد.» هم‌چنین می‌فرماید: «آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرامی‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.»

۲۴-

(مهمرباشا فرهنکیان، هدف زندگی، صفحه ۲۰ و ۲۱)

خداوند پیامبران پاک و دلسوزی را همراه با کتاب راهنما برای ما فرستاد تا راه سعادت را به ما نشان دهند و در پیمودن راه حق به ما کمک کنند. عملکرد این عامل بیرونی (پیامبران و پیشوایان)، در عبارت قرآنی: «أَنَا هَدَيْنَا السَّبِيلَ» ما راه را به او نشان دادیم، با تأکید بر هدایت الهی، بیان شده است.

۲۵-

(مهمرباشا فرهنکیان، هدف زندگی، صفحه ۲۴)

طبق آیه ۲۵ سوره محمد: «کسانی که بعد از روشن شدن هدایت بر آن‌ها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی (آمال طویل) فریفته است.»

۲۶-

(مهمرباشا فرهنکیان، هدف زندگی، صفحه ۳۱)

اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد در صورتی که چنین نیست.

۲۷-

(مفسر رضایی بقا، خود حقیقی، صفحه‌های ۳۰، ۳۱ و ۳۳)

متمايزکننده حرکت انسان به سوی کمال، روح اوست که در بیت عطار، با عناوینی مانند «جان بلندی داشت» و «جان پاک» از آن یاد شده است. بعد روحانی، تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و فرسوده و متلاشی نمی‌شود. پس از مرگ باقی می‌ماند و فنا ناپذیر است و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد. هم‌چنین با توجه به رؤیاهای صادق در می‌بایم که روح به مکان و زمان نیازمند و محدود نیست و فارغ از زمان و مکان است.

۲۸-

(مفسر رضا فرهنگیان، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۰)

بر اساس آیه «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم و لا هم یحزنون»، نداشتن ترس و اندوه، معلول ایمان به خدا و آخرت به همراه عمل نیک است.

۲۹-

(ابوالفضل امرزاده، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۲ و ۴۳)

گروهی وجود جهان پس از مرگ را انکار می‌کنند و با فرا رسیدن مرگ انسان و متلاشی شدن جسم او، پرونده او را برای همیشه می‌بندند. در این دیدگاه، مرگ پایان زندگی است و هر انسانی پس از مدتی زندگی در دنیا، دفتر عمرش بسته می‌شود و حیات او پایان می‌یابد و رهسپار نیستی می‌گردد. آیه زیر زبان حال آنان است: «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ»: [کافران] گفتند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست همواره [گروهی از ما] می‌میریم و اگر [گروهی] زنده می‌شویم و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند. البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است.»

از پیامدهای مهم این نگرش برای انسانی که بی نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت. اما گروهی دیگر که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون برانند، همین زندگی چندروزه نیز برایشان بی ارزش می‌شود؛ در نتیجه به یأس و ناامیدی دچار می‌شوند و شادابی و نشاط زندگی را از دست می‌دهند؛ از دیگران کناره می‌گیرند و به انواع بیماری‌های روحی دچار می‌شوند. گاهی نیز برای تسکین خود و فرار از ناراحتی، در راه‌هایی قدم می‌گذارند که روز به روز بر سرگردانی و یأس آنان می‌افزاید.

۳۰-

(ابوالفضل امرزاده، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۱)

ترسیدن از مرگ سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی آن برسد و آنگاه که حیات این دنیا چیزی جز ننگ و ذلت نباشد و فداکاری در راه خدا ضروری باشد، انسان‌ها به استقبال شهادت بروند و با شهادت خود راه آزادی انسان‌ها را هموار کنند.

۳۱-

(فریرین سماقی - لریستان، پنجره‌ای به روشنائی، صفحه ۴۱ و ۴۳)

گزینه «۲» در مورد کسانی است که به معاد اعتقاد دارند؛ آنان نه تنها آرزوی مرگ نمی‌کنند بلکه از خداوند عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها زمینه رشد خود را فراهم آورند اما هر سه گزینه «۱»، «۳» و «۴» از آثار دیدگاه منکران معاد است.

۳۲-

(مفسر رضایی بقا، آینده روشن، صفحه ۵۴)

خداوند حکیم است و لازمه حکمت خدا این است که هیچ کاری از کارهای او بیهوده و عبث نباشد. اگر خداوند تمایلات و گرایش‌هایی را در درون انسان قرار داده، امکانات پاسخ‌گویی به آن تمایلات و نیازها را نیز در عالم خارج قرار داده است. معاد لازمه حکمت الهی است و حکمت الهی دلیل بر ضرورت معاد است.

۳۳-

(مفسر آقا صالح، آینده روشن، صفحه ۵۳)

قرآن کریم می‌فرماید: «و برای ما مثلی زد، در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود، گفت: کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟ ...»

۳۴-

(مفسر آقا صالح، آینده روشن، صفحه ۵۴)

لازمه حکمت خدا این است که هیچ یک از کارهای او بیهوده و عبث نباشد. اگر خداوند تمایلات و گرایش‌هایی را در درون انسان قرار داده، امکانات پاسخ‌گویی به آن تمایلات و نیازها را نیز در عالم خارج قرار داده است؛ به‌طور مثال در برابر احساس تشنگی آب را قرار داده است.

۳۵-

(ابوالفضل امرزاده، منزلگاه بعد، صفحه ۶۳ و ۶۴)

پس از مرگ، گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان، حقیقت وجود انسان را که همان روح اوست، «توقی» می‌کنند. یعنی آن را به طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند. بنابراین، گرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد اما روح، همچنان به حیات و فعالیت (لا ینقطع) خود ادامه می‌دهد.

آیه شریفه «بَنِيَا الْإِنْسَانُ يُوْمِنُ بِمَا قَدَّمَ وَ أَخَّرَ»: در آن روز [قیامت] به انسان خبر داده می‌شود به آنچه پیش [از مرگ] فرستاده و آنچه پس [از مرگ] فرستاده است. مؤید وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا از جهت بسته نشدن پرونده آثار متأخر می‌باشد.

۳۶-

(ابوالفضل امرزاده، منزلگاه بعد، صفحه ۶۴)

همان گونه که قرآن کریم می‌فرماید، دامنه برخی از اعمال، محدود به دوران زندگی انسان است و با مرگ، پرونده این اعمال بسته می‌شود (آثار ماتمذم)؛ اعمالی مانند نماز و روزه؛ اما پرونده بسیاری از اعمال حتی بعد از مرگ ما نیز باز می‌ماند (آثار متأخر)

۳۷-

(مفسر رضایی بقا، منزلگاه بعد، صفحه‌های ۶۳، ۶۴ و ۶۶)

با توجه به این که عامل شعور و آگاهی در دنیا، روح است و روح در برزخ به حیات خود ادامه می‌دهد، یکی از ویژگی‌های برزخ، وجود شعور و آگاهی در آن خواهد بود.

نمونه‌ای برای وجود شعور و آگاهی انسان در عالم برزخ، گفت‌وگوی فرشتگان با انسان است. در سوره نساء آمده است که فرشتگان به ظالمان خطاب کرده و از احوال آن‌ها می‌پرسند و در مقابل، آن‌ها پاسخ داده و خود را از مستضعفین بر روی زمین معرفی می‌کنند و فرشتگان این دلیل را نمی‌پذیرند. این مکالمه و طرف خطاب قرار دادن، دلیلی بر وجود شعور و آگاهی در برزخ است.

۳۸-

(مهمربضا فرهنگیان، واقعه بزرگ، صفحه ۷۴ و ۷۵)

پیامبران و امامان چون ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند (علت) و از هر خطایی مصون و محفوظاند (علت). بهترین گواهان قیامت‌اند. (معلول)

۳۹-

(مهمربضا فرهنگیان، واقعه بزرگ، صفحه ۷۵)

عبارت شریفه قرآنی «و تشهد ارجلهم بما کانوا یکسبون» به شهادت اعضای بدن و «یعلمون ما تفعلون» به شهادت فرشتگان الهی اشاره دارد و فرشتگان در طول زندگی انسان‌ها، همواره مراقب آن‌ها بوده‌اند و تمامی اعمال آن‌ها را ثبت و ضبط کرده‌اند.

۴۰-

(فرشته کیانی، واقعه بزرگ، صفحه ۷۳ و ۷۴)

تمامی موارد در صورت سؤال مربوط به مرحله دوم قیامت است و وقایع مذکور به ترتیب برای «زنده شدن همه انسان‌ها»، «برپا شدن دادگاه عدل الهی» و «کنار رفتن پرده از حقایق عالم» می‌باشد.

زبان انگلیسی (۱)

۴۱-

(مهمربضا فرهنگیان)

- ۱) گذاشتن
۲) تشکیل دادن
۳) دادن
۴) دنبال کردن

(کلوز تست)

۴۲-

(مهمربضا فرهنگیان)

- ۱) پیمایز کردن
۲) حمل کردن
۳) جمع آوری کردن
۴) شفاف کردن، تمیز کردن

(کلوز تست)

۴۳-

(مهمربضا فرهنگیان)

نکته مهم درسی:

با توجه به مقایسه‌ای که بین مغز و سایر قسمت‌های بدن صورت گرفته است و هم‌چنین حرف اضافه "than" بعد از جای خالی، به صفت تفضیلی "more" نیاز داریم.

(کلوز تست)

۴۴-

(مهمربضا فرهنگیان)

- ۱) شجاع
۲) مهربان
۳) در معرض خطر
۴) شگفت‌انگیز، فوق‌العاده

(کلوز تست)

۴۵-

(مهمربضا فرهنگیان)

- ۱) با دقت
۲) به‌طور طبیعی
۳) با خوشحالی
۴) به شدت، قویاً، شدیداً
(کلوز تست)

۴۶-

(هسین سالاریان)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر می‌تواند طبق متن پاسخ داده شود؟»
«چرا والدین بعد از مدتی جوجه‌هایشان را ترک می‌کنند؟»
(درک مطلب)

۴۷-

(هسین سالاریان)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر طبق متن درست است؟»
«پدرها از تخم‌ها روی پاهایشان محافظت می‌کنند، چون روی یخ بسیار سرد است.»
(درک مطلب)

۴۸-

(هسین سالاریان)

ترجمه جمله: «کلمه "astonishing" در پاراگراف «۲» به معنای "wonderful" (شگفت‌انگیز) می‌باشد.»
(درک مطلب)

۴۹-

(هسین سالاریان)

ترجمه جمله: «متن عمدتاً درباره چیست؟»
«یک نوع شگفت‌انگیز از پرندگان روی زمین»
(درک مطلب)

۵۰-

(هسین سالاریان)

ترجمه جمله: «کلمه "them" در جمله آخر که زیر آن خط کشیده شده است، به "chicks" (جوجه‌ها) اشاره دارد.»
(درک مطلب)

زبان انگلیسی (۱) شاهد «گواه»

۵۱-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «من اصلاً تماشای رویدادهای ورزشی را دوست ندارم. گشت و گذار در اینترنت جالب‌تر است. حداقل این چیزی است که من فکر می‌کنم.»
نکته مهم درسی:

چون در این جمله، مقایسه بین دو چیز صورت می‌گیرد، آوردن صفت عالی برای آن مناسب نیست (دلیل نادرستی گزینه «۱»). در گزینه «۲» ساختار دستوری مشکلی ندارد، اما مفهوم آن با جمله قبلی همخوان نیست، زیرا این گزینه می‌گوید که هردو به یک اندازه جالب‌اند. بعد از "than" می‌توان از ضمیر مفعولی استفاده کرد، اما در گزینه «۳» از "its" که صفت ملکی است استفاده شده است.

(گرامر، صفحه ۵۴ کتاب درسی)

۵۲-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «آن چنان روز آفتابی قشنگی بود که ما تصمیم گرفتیم برای قدم زدن به بیرون برویم. ما مسیری طولانی را از میان پارک پیاده رفتیم.»

نکته مهم درسی:

می‌دانیم که مطابق با الگوی ترتیب قرار گرفتن چند صفت قبل از یک اسم، باید کلمه "day" که اسم است در آخر قرار گیرد. با همین فرض، گزینه‌های «۱» و «۳» به راحتی حذف می‌شوند. ضمن آن که "lovely" صفت کیفیت است و قاعدتاً باید پیش از "sunny" که صفت جنس محسوب می‌شود، قرار گیرد (دلیل نادرستی گزینه «۲»).

(گرامر، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴ کتاب درسی)

۵۳-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «نمی‌دانم چه اتفاقی افتاد. ناگهان آهنگ صدایش به درجه صدای پایین تغییر کرد.»

(۱) آهنگ (جمله)

(۲) تلفظ

(۳) پذیرش

(۴) مکالمه

(واژگان، صفحه ۳۲ کتاب درسی)

۵۴-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «به خاطر تأخیر دو ساعته در خدمات هواپیمایی، تصمیم گرفتیم به جای آن با اتوبوس به شیراز برویم.»

(۱) بدین روش

(۲) با امیدواری

(۳) زیر

(۴) به جای

(واژگان، صفحه ۲۱ کتاب درسی)

۵۵-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «الف: چرا او غمگین و ناراحت از اتاق مدیر بیرون آمد؟»

ب: نمی‌دانم داخل آن اتاق چه اتفاقی رخ داد.»

(۱) خون

(۲) حیرت

(۳) قلب

(۴) طبیعت

نکته مهم درسی:

واژه "heart" به معنی «قلب» در اصطلاح "with a heavy heart" به معنی «غمگین و ناراحت» به کار می‌رود.

(واژگان، صفحه ۳۶ کتاب درسی)

۵۶-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «یادت باشد سرعتت را کم کنی قبل از این که برسی به جایی که جاده به چپ و راست تند می‌پیچد.»

(۱) حرکت کردن

(۲) انداختن، کم کردن

(۳) نجات دادن

(۴) شکار کردن

نکته مهم درسی:

"drop" در نقش اسم به معنی «قطره» و در نقش فعل به معنی «انداختن و کم کردن» به کار می‌رود.

(واژگان، صفحه ۳۸ کتاب درسی)

۵۷-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «به خاطر مرگ مغزی، خانواده‌اش تصمیم گرفتند اعضای او را به بیمارانی که منتظر پیوند عضو هستند، اهدا کنند.»

(۱) حفاظت کردن

(۲) اهدا کردن

(۳) تقسیم کردن

(۴) وصل کردن

(واژگان، صفحه ۵۰ کتاب درسی)

۵۸-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «بالغ بر ده گونه از حیوانات وحشی منقرض شدند وقتی جنگل‌زدایی در این‌جا اتفاق افتاد. عبارتی که زیر آن خط کشیده شده از نظر معنایی به «منقرض شدن» نزدیک‌ترین است.»

(۱) منقرض شدن

(۲) جمع بستن

(۳) مراقب بودن

(۴) پوشیدن

(واژگان، صفحه ۲۲ کتاب درسی)

۵۹-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «فوتبالیست مشهور انگلیسی - هری کین - در شهر کمبریج زندگی می‌کند، اما خویشاوندانش در قسمت شمال در شهر منچستر زندگی می‌کنند.»

(۱) موزه

(۲) محافظ

(۳) قوم، خویشاوند

(۴) دانش آموز

(واژگان، صفحه ۳۱ کتاب درسی)

۶۰-

(کتاب آبی)

ترجمه جمله: «سعی نکن جلوی رخ دادن اتفاقات را بگیری. البته، نمی‌توانی. فقط اجازه بدهید که طبیعت (رویدادها) مسیر خودش را طی کند.»

(۱) دشت

(۲) طبیعت

(۳) آینده

(۴) تمرین

(واژگان، صفحه ۱۷ کتاب درسی)

ریاضی و آمار (۱)

۶۶- (امیر مرموریان، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۳ تا ۲۷)

معادله را به روش مربع کامل حل می‌کنیم:

$$3x^2 + 4x - 2 = 0$$

ابتدا عدد ثابت را به طرف راست تساوی می‌بریم:

$$3x^2 + 4x = 2$$

سپس دو طرف معادله را به ضریب x^2 تقسیم می‌کنیم.

$$x^2 + \frac{4}{3}x = \frac{2}{3}$$

نصف ضریب x را به توان ۲ می‌رسانیم و به طرفین معادله می‌افزاییم:

$$x^2 + \frac{4}{3}x + \left(\frac{2}{3}\right)^2 = \frac{2}{3} + \left(\frac{2}{3}\right)^2$$

به کمک اتحاد مربع دو جمله‌ای سمت چپ تساوی را بازنویسی می‌کنیم:

$$\left(x + \frac{2}{3}\right)^2 = \frac{10}{9}$$

حال با استفاده از ریشه‌گیری از دو طرف تساوی مقدار x به دست خواهد آمد:

$$x + \frac{2}{3} = \pm \sqrt{\frac{10}{9}}$$

پس از عدد $\frac{10}{9}$ جذر گرفتیم.

۶۷- (امیر مرموریان، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

مساحت دوزنقه برابر است با نصف حاصل ضرب ارتفاع در مجموع دو قاعده.

$$S = \frac{1}{2}(2x-1)(2x+5) = 8 \Rightarrow (2x-1)(2x+5) = 16$$

$$\Rightarrow 4x^2 + 10x - 2x - 5 = 16 \Rightarrow 4x^2 + 8x - 21 = 0$$

$$\frac{\text{مقایسه با فرم استاندارد}}{ax^2 + bx + c = 0} \Rightarrow \begin{cases} a = 4 \\ b = 8 \\ c = -21 \end{cases}$$

$$\Delta = 8^2 - 4(4)(-21) = 400$$

$$x_1, x_2 = \frac{-8 \pm \sqrt{400}}{8} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-8 + 20}{8} = \frac{12}{8} = \frac{3}{2} \text{ قق} \\ x_2 = \frac{-8 - 20}{8} = \frac{-28}{8} = -\frac{7}{2} \text{ غق} \end{cases}$$

تذکر: به ازای $x = -\frac{7}{2}$ قاعده کوچک و ارتفاع منفی می‌شود.

۶۸- (امیر زراندوز، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ زمانی دو جواب حقیقی متمایز دارد که مبین

معادله یا (Δ) مثبت باشد، لذا داریم:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (2m)^2 - 4(1)(-1) = 4m^2 + 4 > 0$$

واضح است که m هر عدد حقیقی که باشد، حاصل Δ همواره عددی مثبت است.

پس معادله داده شده به ازای هر مقدار دلخواه از m همواره ۲ جواب حقیقی متمایز

دارد.

۶۱-

(فریره هاشمی، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ و ۱۱)

$$4x + 2 = x + 8 \Rightarrow 4x - x = 8 - 2$$

$$\Rightarrow 3x = 6 \Rightarrow x = 2$$

۶۲-

(امیر زراندوز، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

برای اینکه معادله دارای جواب باشد، می‌بایست طرف راست تساوی همواره بزرگتر یا

مساوی صفر باشد تا بتوان از دو طرف معادله ریشه‌گیری کرد، لذا داریم:

$$(x-2)^2 = 2k - 6 \Rightarrow 2k - 6 \geq 0 \Rightarrow 2k \geq 6$$

$$\Rightarrow k \geq 3$$

پس به ازای $k = 4$ معادله دارای جواب می‌باشد.

۶۳-

(شقایق راهبریان، مفهوم تابع، صفحه ۳۴ تا ۳۹)

نمودار رابطه‌ای تابع است که هر خط موازی محور y نمودار را حداکثر در یک نقطه

قطع کند که با بررسی گزینه‌ها نمودار مربوط به گزینه «۴» تابع می‌باشد.

۶۴-

(هاری پلاور، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

معادله را با استفاده از فاکتورگیری حل می‌کنیم:

$$(x+2)(x-3) = (x-3)$$

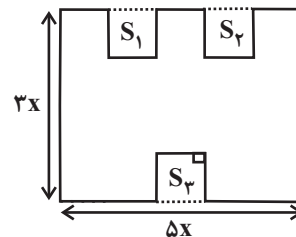
$$\Rightarrow (x+2)(x-3) - (x-3) = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)((x+2)-1) = 0 \Rightarrow (x-3)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-3=0 \Rightarrow x=3 \\ x+1=0 \Rightarrow x=-1 \end{cases}$$

۶۵-

(شقایق راهبریان، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ تا ۱۲)

ابتدا محیط شکل و مساحت شکل را جداگانه می‌یابیم، داریم:

مساحت مستطیل بزرگ = مساحت $(S_1 + S_2 + S_3)$

$$\text{مساحت شکل} = 3x \times \Delta x - (x^2 + x^2 + x^2)$$

$$= 15x^2 - 3x^2 = 12x^2$$

$$\text{محیط شکل} = 9x + 3x + 2x + 2x + 2x + 3x = 22x$$

$$\text{اندازه مساحت شکل} = \text{اندازه محیط شکل} \Rightarrow 22x = 12x^2 \xrightarrow{x \neq 0} x = \frac{22}{12} = \frac{11}{6}$$

۷۴- (هارى پلاور، ضابطه جبرى تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۶۹-

با توجه به ضابطه تابع داریم:

x	f(x) = x ² + x
-1	f(-1) = (-1) ² + (-1) = 1 - 1 = 0
0	f(0) = 0 ² + 0 = 0
1	f(1) = 1 ² + 1 = 1 + 1 = 2
-2	f(-2) = (-2) ² + (-2) = 4 - 2 = 2

پس نمایش زوج مرتبی تابع به صورت زیر می‌باشد:

$$f = \{(-1, 0), (0, 0), (1, 2), (-2, 2)\}$$

(فريره هاشمی، معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

معادله را با استفاده از طرفین وسطین کردن حل می‌کنیم، داریم:

$$\begin{aligned} \frac{x-2}{x-4} &= \frac{x+1}{x+3} \Rightarrow (x-2)(x+3) = (x+1)(x-4) \\ \Rightarrow x^2 + (-2+3)x + (-2) \times (3) &= x^2 + (1-4)x + (1) \times (-4) \\ \Rightarrow x^2 + x - 6 &= x^2 - 3x - 4 \\ \Rightarrow x^2 + x - x^2 + 3x - 6 + 4 &= 0 \\ \Rightarrow 4x - 2 &= 0 \Rightarrow 4x = 2 \Rightarrow x = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \end{aligned}$$

۷۵- (مهمر بفرایی، ضابطه جبرى تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۷۰-

اگر هر عدد حقیقی را با نماد x نشان دهیم، ۳ برابر مجذور آن معادل ۳x² می‌باشد که اگر آن را منهای ۲ کنیم، ضابطه تابع به صورت f(x) = 3x² - 2 بدست می‌آید:

$$\begin{aligned} \left\{ \begin{array}{l} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 3x^2 - 2 \end{array} \right. \\ f(-2) = 3 \times (-2)^2 - 2 = 3 \times 4 - 2 = 10 \\ f(1) = 3 \times (1)^2 - 2 = 3 \times 1 - 2 = 1 \\ \Rightarrow f(-2) + f(1) = 10 + 1 = 11 \end{aligned}$$

(مهمر بفرایی، معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند، لذا با جایگذاری x = -2 در معادله داریم:

$$\begin{aligned} \frac{ax(-2)}{-2-1} + \frac{-2+1}{-2} = a \Rightarrow \frac{-2a}{-3} + \frac{-1}{-2} = a \\ \frac{2a}{3} + \frac{1}{2} = a \Rightarrow a - \frac{2}{3}a = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{a}{3} = \frac{1}{2} \Rightarrow a = \frac{3}{2} \end{aligned}$$

۷۶- (امیر زرانروز، نمودار تابع خطی، صفحه ۵۶ تا ۶۲)

۷۱-

نمودار محور عرض‌ها را در نقطه‌ای به عرض ۲ قطع می‌کند پس نقطه A(0, 2) روی تابع قرار دارد و همچنین محور طول‌ها را به طول -۳ قطع می‌کند پس نقطه B(-3, 0) نیز روی تابع قرار دارد. بنابراین داریم:

$$\begin{aligned} A(0, 2), B(-3, 0) \Rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{0 - 2}{-3 - 0} = \frac{2}{3} \\ y - y_1 = m(x - x_1) \Rightarrow y - 2 = \frac{2}{3}(x - 0) \Rightarrow y = \frac{2}{3}x + 2 \\ \Rightarrow f(x) = \frac{2}{3}x + 2 \\ \Rightarrow f(12) = \frac{2}{3} \times 12 + 2 = 10 \end{aligned}$$

(مهمر بفرایی، مفهوم تابع، صفحه ۳۲)

دو زوج مرتب زمانی با یکدیگر مساوی‌اند که مؤلفه‌های آن‌ها نظیر به نظیر با یکدیگر مساوی باشند، لذا داریم:

$$\begin{aligned} \begin{cases} x + 4 = y - 4 & (1) \\ (x + 4, -7) = (y - 4, 2 - y) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -7 = 2 - y \Rightarrow -7 - 2 = -y \\ \Rightarrow -y = -9 \Rightarrow y = 9 & (2) \end{cases} \\ \xrightarrow{(2), (1)} x + 4 = 9 - 4 \Rightarrow x + 4 = 5 \Rightarrow x = 5 - 4 = 1 \Rightarrow x = 1 \end{aligned}$$

۷۷- (مهمر زربین‌کفش، نمودار تابع خطی، صفحه ۵۶ تا ۶۲)

۷۲-

ضابطه نمودار تابع خطی که از مبدأ می‌گذرد به صورت y = ax می‌باشد که با مقایسه با ضابطه تابع صورت سؤال نتیجه می‌گیریم که 4 + 2n = 0 می‌باشد، لذا داریم:

$$f(x) = (2n+1)x + 4 + 2n \xrightarrow{4+2n=0 \Rightarrow n=-2} f(x) = (2 \times (-2) + 1)x = -3x$$

پس ضابطه تابع به صورت f(x) = -3x می‌باشد، حال تک‌تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

- ۱) f(-2) = -3 × (-2) = 6 ×
- ۲) f(2) = -3 × (2) = -6 ×
- ۳) f(-1) = -3 × (-1) = 3 ✓
- ۴) f(1) = -3 × (1) = -3 ×

پس گزینه «۳» صحیح است.

(هارى پلاور، مفهوم تابع، صفحه ۴۰ تا ۴۹)

رابطه زوج مرتبی زمانی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی دارای مؤلفه اول برابر نباشند، در غیر این صورت می‌بایست مؤلفه دومشان نیز یکسان باشد:

$$f = \{(-1, 2m - n), (0, 4), (-1, 5), (0, m - n)\}$$

$$\begin{cases} (0, 4) = (0, m - n) \Rightarrow m - n = 4 & (1) \\ (-1, 2m - n) = (-1, 5) \Rightarrow 2m - n = 5 & (2) \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \xrightarrow{(2), (1)} \begin{cases} m - n = 4 \\ 2m - n = 5 \end{cases} \xrightarrow{\times(-1)} \begin{cases} -m + n = -4 \\ 2m - n = 5 \end{cases} \\ m = 1 \xrightarrow{(1)} 1 - n = 4 \Rightarrow n = -3 \\ \Rightarrow 3m - 4n = 3 \times (1) - 4 \times (-3) = 3 + 12 = 15 \end{aligned}$$

(امیر زرانروز، ضابطه جبرى تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۷۳-

می‌دانیم دامنه، همان محدوده تغییرات x و برد محدوده تغییرات y است. در نمودار گزینه «۱» دامنه شامل همه اعداد حقیقی به جز ۳ و ۵ است ولی برد، شامل تمام اعداد حقیقی است.

$$y - y_A = m_{AB}(x - x_A) \Rightarrow y - 5 = 3(x - 3)$$

$$\Rightarrow y = 3x - 4 \Rightarrow f(x) = 3x - 4$$

اگر نمودار به صورت g باشد، ضابطه آن از دو نقطه $C(-2, 5)$ و $D(3, -10)$ می‌گذرد، داریم:

$$m_{CD} = \frac{y_D - y_C}{x_D - x_C} \Rightarrow m_{CD} = \frac{-10 - 5}{3 - (-2)} = \frac{-15}{5} = -3$$

$$y - y_D = m_{CD}(x - x_D) \Rightarrow y - (-10) = -3(x - 3)$$

$$\Rightarrow y + 10 = -3x + 9 \Rightarrow y = -3x - 1$$

پس ضابطه g به صورت زیر می‌باشد.

$$g(x) = -3x - 1$$

اقتصاد

۸۱- (مانتره‌سازات شاهمرادی، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه‌های ۷۹ و ۸۱)

«رشد» صرفاً به معنای افزایش تولید است؛ بنابراین مفهومی کمی دارد و در کشور موزامبیک سطح پائین توسعه با سطح پائین رشد هماهنگی دارد.

۸۲- (سائز برکت، بازار سرمایه، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

تشریح موارد نادرست:

(ب) فقط شرکت‌های سهامی عام می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند و بفروشند.

(پ) برعهده بانک مرکزی است و نه دولت.

۸۳- (سیرمفرد مرنی ریثانی، بازار، صفحه‌های ۳۲، ۳۳ و ۳۸)

- منحنی تقاضا نشان دهنده چگونگی رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان می‌باشد و نزولی بودن منحنی تقاضا به این معناست که با افزایش قیمت یک کالا، مقدار تقاضای آن کاهش می‌یابد. (و بالعکس)

- در کشور ما شرکت توانیر به دلیل طبیعی و شرکت‌های خودرویی به دلایل قانونی انحصارگر در فروش کالای خود می‌باشند.

۸۴- (سیرمفرد مرنی ریثانی، ترکیبی، صفحه‌های ۹، ۱۰، ۲۱ و ۲۴)

(الف) پیگیری نیازهای کاذب و یا زیاده‌روی در رفع نیازهای مادی موجب توقف و انحطاط انسان می‌شود.

(ب) یخچال در منزل کالای بادوام می‌باشد.

(ج) در سطح جهان نهادهایی وجود دارد که با کمک آن‌ها روابط اقتصادی بین کشورها بیشتر رونق بگیرد و حقوق همه طرف‌های درگیر در تجارت جهانی حفظ شود. در نتیجه سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی و جهانی و یا منطقه‌ای هم مورد نیازند.

(د) «ماهگیری» مربوط به حیات و «پوشاک» مربوط به صنعت است.

۸۵- (علیرضا رضایی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۲)

انسان‌ها همیشه بهترین گزینه خود را از نظر منافع، انتخاب می‌کنند و با این انتخاب، بهترین گزینه بعدی خود را از دست می‌دهند در این مثال سود ماهانه سپرده، $1/5$

میلیون تومان خواهد بود $(\frac{18}{100} \times 100 = 18 + 12 = 1/5)$ در نتیجه فرد الف در بانک

سپرده‌گذاری خواهد کرد و در نتیجه منافع مورد انتظار از دومین انتخاب خود یعنی خرید مغازه و سپس اجاره آن را از دست داده است.

مقدار منافع از دست داده گزینه دوم (۶۵۰ هزار تومان اجاره ماهانه مغازه) هزینه فرصت انتخاب گزینه اول (سپرده‌گذاری در بانک) است.

۷۸- (امیر محمودیان، نمودار تابع خطی، صفحه ۵۶ تا ۶۲)

اگر طول مستطیل‌ها را x و عرض آن‌ها را y در نظر بگیریم، طبق فرض سؤال داریم:

$$-1) \text{ عرض مستطیل} = 2 = \text{طول مستطیل} \Rightarrow 2y = x + 1 \Rightarrow y = \frac{x+1}{2} \quad (1)$$

محیط مستطیل برابر است با:

$$P = 2 \times (x + y) \xrightarrow{(1)} P(x) = 2 \left(x + \frac{x+1}{2} \right)$$

$$\Rightarrow P(x) = 2x + \frac{2 \times (x+1)}{2} = 2x + x + 1 = 3x + 1$$

۷۹- (عمید زرین‌کفش، نمودار تابع خطی، صفحه ۵۶ تا ۶۲)

ابتدا رابطه تابع درآمد شرکت را می‌یابیم:

تعداد کالا $\times$ قیمت فروش کالا = تابع درآمد

$$R(x) = 120 \times x = 120x$$

حال تابع سود شرکت را می‌یابیم:

تابع هزینه - تابع درآمد = تابع سود

$$P(x) = R(x) - C(x)$$

$$\Rightarrow P(x) = 120x - (2000 + ax) = 120x - 2000 - ax = (120 - a)x - 2000$$

حال به‌ازای تولید $x = 100$ کالا سود شرکت را می‌یابیم:

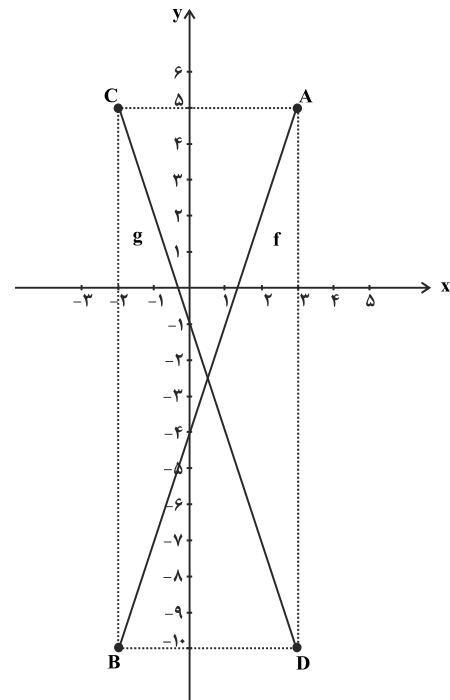
$$P(100) = (120 - a) \times 100 - 2000 \xrightarrow{P(100) = 6000}$$

$$6000 = (120 - a) \times 100 - 2000 \Rightarrow (120 - a) \times 100 = 8000$$

$$120 - a = 80 \Rightarrow a = 120 - 80 = 40$$

۸۰- (هاری پلور، نمودار تابع خطی، صفحه‌ی ۵۶ تا ۶۲)

ابتدا با توجه به محدوده دامنه و برد تابع، نمودار تابع خطی به یکی از دو شکل تابع f یا g می‌باشد:

اگر نمودار تابع به صورت f باشد، در این صورت نمودار آن از دو نقطه $A(3, 5)$ و $B(-2, -10)$ می‌گذرد که در این صورت برابر است با:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} \Rightarrow m_{AB} = \frac{-10 - 5}{-2 - 3} = \frac{-15}{-5} = 3$$

۸۶-

(معمرعرفان هوشیاری، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۲ تا ۴۴)
سهم تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی
هزار میلیارد ریال $x = 15 \Rightarrow x - 500 = 485 \Rightarrow x + 20 = 470 - 485$

۸۷-

(کوثر دستورانی، بازار سرمایه، صفحه ۷۳ تا ۷۵)
بازار سرمایه هم محل عایدی و هم خطر (ریسک) است. به همین دلیل افراد باید فقط سرمایه‌های مازاد خود را بیاورند.

۸۸-

(علیرضا رضایی، تولید، صفحه ۲۸ و ۲۹)
قیمت x کل محصول = درآمد
میلیون دلار $70 = 70,000,000 = 7000 \times 10,000$ درآمد بنگاه
هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی (سود ویژه)
میلیون دلار $16 = 70 - 54$ سود اقتصادی (سود ویژه)
میلیون دلار $12 =$ هزینه فرصت = هزینه‌های غیرمستقیم
میلیون دلار $42 = 54 - 12$ هزینه‌های مستقیم
هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری
میلیون دلار $28 = 42 - 70$ سود حسابداری
ب) در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان سود ویژه خود را درج می‌کنند.

۸۹-

(معمرعرفان هوشیاری، بازار، صفحه ۳۱ تا ۳۷)
الف)
مقدار تقاضا در این قیمت - مقدار عرضه در این قیمت = کمبود تقاضا در قیمت ۵۵۰۰ ریال
کیلو $30 - 30 = 0$ کمبود تقاضا در قیمت ۵۵۰۰ ریال
کیلو $15 =$ مقدار تقاضای تعادلی
کیلو $15 = 30 - 15 =$ حاصل تفاوت کمبود تقاضا در قیمت ۵۵۰۰ ریال و مقدار تقاضای تعادلی
ب) در سطح قیمت ۴۰۰۰ ریال و مقدار ۱۵ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.
ریال $60,000 = 4000 \times 15 =$ دریافتی تولیدکننده در سطح قیمت ۴۰۰۰ ریال
ج) مقدار عرضه در این قیمت - مقدار تقاضا در این قیمت = مازاد تقاضا در ۳۵۰۰ ریال
کیلو $10 = 20 - 10 =$ مازاد تقاضا در ۳۵۰۰ ریال
مقدار تقاضا در این قیمت - مقدار عرضه در این قیمت = کمبود تقاضا در ۵۰۰۰ ریال
کیلو $20 = 25 - 5 =$ کمبود تقاضا در ۵۰۰۰ ریال

۹۰-

(کوثر دستورانی، بانک، صفحه‌های ۶۴، ۶۵ و ۶۹)
تشریح موارد نادرست:
الف) سپرده پس‌انداز حسابی است که پول مشتری برای مدتی نامعین در آن نگهداری می‌شود و مشتری می‌تواند با مراجعه به بانک، موجودی این حساب را در هر زمان که بخواهد، دریافت کند.
ب) بانک تجاری، صرفاً نقش آسان‌سازی مبادلات را دارد. (مثل بانک ملی)
ج) تعریف مذکور مربوط به عقد مشارکت مدنی است.

۹۱-

(معمرعرفان هوشیاری، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۶ و ۳۷)
الف و ج)
= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش قیمت کالاها و خدمات در یک سال مشخص (یا میزان تورم)
میزان تولید کل در همان سال به قیمت پایه - میزان تولید کل در همان سال به قیمت جاری
هزار میلیارد ریال $130 = 32570 - 32000 =$ میزان تورم (افزایش قیمت‌ها) در سال دوم
هزار میلیارد ریال $120 = 4150 - 4030 =$ میزان تورم (افزایش قیمت‌ها) در سال سوم
ب)
= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید کالاها و خدمات در یک سال مشخص
میزان تولید کل در سال پایه - میزان تولید کل در همان سال به قیمت پایه
هزار میلیارد ریال $170 = 34570 - 34000 =$ افزایش مقدار تولید در سال دوم
هزار میلیارد ریال $630 = 4030 - 3400 =$ افزایش مقدار تولید در سال سوم

۹۲-

(معمرعرفان هوشیاری، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه ۷۸ تا ۸۰)
تشریح عبارت‌های نادرست:
الف) امروزه براساس تقسیم‌بندی کشورهای غربی و تعریف آنها از توسعه، کشورها به چهار گروه توسعه یافته، در حال توسعه، کمتر توسعه یافته و توسعه نیافته تقسیم می‌شوند.
ب) نتایج رشد را می‌توان در کوتاه‌مدت مشاهده کرد؛ اما نتایج توسعه ممکن است در زمان طولانی‌تری به‌دست آید و در کوتاه‌مدت مشهود نباشد.

۹۳-

(ماترئوسارات شاهمرادی، توکیبی، صفحه ۶۰ و ۶۵)
واحد $1200 = \frac{2}{5} \times 3000 =$ ارزش پولی مسکوکات
ارزش پولی موجودی حساب‌های قرض‌الحسنه + سپرده غیردبیداری = شبه پول
واحد $2040 = 1180 + (1000 - 140) =$ شبه پول
 $1000 =$ سپرده دبیداری + سپرده غیردبیداری
واحد $860 = 1000 - 140 =$ سپرده غیردبیداری
سپرده غیردبیداری + سپرده دبیداری + اسکناس + مسکوکات + قرض‌الحسنه = نقدینگی
واحد $6380 = 1180 + 1200 + 3000 + 1000 =$ نقدینگی

۹۴-

(ساتاز برکت، پول، صفحه‌های ۵۷، ۵۹ و ۶۰)
حجم کل پول موجود در کشور، نقدینگی آن جامعه به‌شمار می‌رود.
اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند، «پشتوانه پول» به‌شمار می‌رود.
نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.
تورم از نظر علم اقتصاد، شتاب یا نرخ رشد افزایش سطح قیمت‌هاست.

۹۵-

(کوثر دستورانی، بانک، صفحه ۶۴، ۶۵ و ۶۷)
الف) بانک توسعه‌ای
ب) بانک مرکزی
ج) بانک سرمایه‌گذاری
د) سفته

۹۶-

(علیرضا رضایی، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۴ تا ۴۶)
مجموع ردیف‌های ۱ تا ۵ = درآمد ملی این کشور
میلیارد ریال $114 = 32 + 24 + 35 + 8 + 15 =$ درآمد ملی این کشور
میلیارد ریال $32 =$ درآمد صاحبان سرمایه = قیمت خدمات سرمایه
میلیارد ریال $24 =$ درآمد صاحبان املاک و مستغلات = میزان اجاره
هزار ریال $38 = 38,000 = \frac{114,000,000,000}{3,000,000} =$ درآمد ملی جمعیت
درآمد سرانه

۹۷-

(علیرضا رضایی، تولید، صفحه ۲۸ و ۲۹)
قیمت محصول $\times$ تعداد محصول = درآمد کارگاه
میلیون ریال $600 = 600,000,000 = 50000 \times 12,000 =$ درآمد کارگاه
میلیون ریال $360 = 6 \times 5 \times 12 =$ حقوق سالیانه کارگران
میلیون ریال $90 = \frac{25}{100} \times 360 =$ هزینه استهلاک سالیانه
میلیون ریال $144 = 60 \times 12 \times \frac{20}{100} =$ اجاره پرداختی سالیانه
میلیون ریال $654 = 360 + 90 + 144 + 60 =$ کل هزینه‌های سالیانه کارگاه
میلیون ریال $54 = -654 + 600 =$ هزینه - درآمد = سود یا زیان
با توجه به اینکه میزان هزینه از درآمد بیشتر است این کارگاه ضرر کرده است.

۹۸-

(سیرممر مرئی ریثانی، بازار، صفحه ۳۷)

الف) در قیمت‌های ۳۰۰ و ۱۵۰ به ترتیب مزاد عرضه (کمبود تقاضا) و مزاد تقاضا (کمبود عرضه) وجود دارد.

ب) ریال $۱۴۰,۰۰۰ = ۴۰۰ \times ۳۵۰$ حداکثر درآمد تولیدکنندگان در قیمت ۳۵۰ ریال (ج) در قیمت ۳۰۰ ریال، قیمت باید به میزان ۵۰ ریال کاهش یابد تا به سطح قیمت تعادلی یعنی ۲۵۰ ریال برسیم. (۲۵۰ - ۳۰۰ = ۵۰)

۹۹-

(ساناز برکت، رشد، توسعه، پیشرفت، صفحه ۸۲)

الف) متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان در هر ۱۰۰۰ تولد در ۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف ۸۹/۴ درصد است.

ب) تفاوت بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه از نظر وضعیت معیشتی با نگاهی به درآمدهای سرانه این گونه کشورها آشکار می‌شود.

پ) درآمد سرانه سالانه در بیش از ۵۰ کشور در حال توسعه فقیر از ۱۶۰۰ دلار کمتر است.

۱۰۰-

(ساناز برکت، پول، صفحه ۵۷ و ۵۸)

وسيلة سنجش ارزش: با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید این عمل پول کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند.

خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی نمونه‌هایی از وظایف پول به‌عنوان وسیله پرداخت‌های آینده است.

هر یک از کشورها دارای واحد ارزشی خاص خود هستند؛ مثلاً یورو در اتحادیه اروپا، پوند انگلیس و ریال در ایران (وسيلة سنجش ارزش)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۰۱-

(سعید بیغری، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، صفحه ۲۲)

وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ وسیله ادراک وزن، حواس ما است؛ مثلاً چرخ‌خی که می‌گردد، حرکتی مداوم دارد، اما وزن ندارد. حال اگر نشانه‌ای در یک نقطه چرخ باشد که هنگام حرکت آن دیده شود، از دیدن بازگشت‌های بی‌پایه آن، ادراک وزن حاصل می‌شود.

۱۰۲-

(سعید بیغری، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، ترکیبی)

الف) واج‌آرایی: صامت «ی»، «ج»

ب) کنایه: کمر به بندگی بستن؛ فرمانبرداری

پ) واژه‌آرایی: جایی

ت) تشبیه: هرگوشه چشم، دریایی گشته، کشتی‌باده

۱۰۳-

(سعید بیغری، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۴۳)

یکی از ویژگی‌های شعر این دوره (قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم)، سادگی فکر و روانی کلام است. شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند. شاعران این عصر، بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آن‌ها از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت. شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به‌وجود آمد.

۱۰۴-

(سعید بیغری، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

مصراع صورت سؤال: دارای «بیست و دو» صامت است. (ب، گ، ه، ش، د، پ، گ، ه، ش، د، خ، ر، ش، د، ن، د، ر، چ، ه، ه، ش، د)

۱۰۵-

(اعظم نوری‌نیا، سجع و انواع آن، صفحه ۵۳)

الف) نی، وی: متوازی

ب) متین، کریم: متوازن

پ) نسنجد، برنجد: متوازی

ت) آید، نماید: مطرف

ث) نثار، غبار: متوازی

ج) بچنبیده، رسیده: مطرف

۱۰۶-

(اعظم نوری‌نیا، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۵۱)

در بیت این گزینه، واج «ی» فقط به صورت مصوت (پیری، جوانی، زندگانی) به‌کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ی» صامت: جویم / «ی» مصوت: زندگانی، جوانی

گزینه «۲»: «ی» صامت: یاد، یار / «ی» مصوت: دبرین، کاروانی

گزینه «۴»: «ی» صامت: خدایا / «ی» مصوت: بی‌هم‌زبانی

۱۰۷-

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۴۸)

در مصراع گزینه «۴»: یک هجای کشیده وجود دارد: دوست (U-)

هجاهای کشیده در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برچندند (U-/U-) / روز (U-)

گزینه «۲»: خار (U-) / پای (U-) / دور (U-)

گزینه «۳»: گاه (U-) / دلسوختگان (-/U/U-/-)

۱۰۸-

(سعید بیغری، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، ترکیبی)

تضاد: هستی و مرگ / واژه‌آرایی: نخواست

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: واج‌آرایی «م» / تشبیه ندارد.

گزینه «۲»: جناس: خویش و خویشی / تلمیح ندارد.

گزینه «۳»: استعاره: ای ستاره‌ها / واژه‌آرایی ندارد.

۱۰۹-

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۴ و ۱۵)

کل بیت یک جمله و فعل آن «می‌فکند» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: روز مثل شب = تشبیه

گزینه «۳»: «چشمه حیوان» = تلمیح

گزینه «۴»: «که» در معنای «زیرا» است.

۱۱۰-

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۴۴ و ۴۵)

- «تفسیر طبری» را جمعی از دانشمندان عهد سامانی به فارسی برگرداندند.

- امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه «شاهنامه ابومنصوری» باقی مانده است.

- محمدبن جریر طبری، کتاب «تاریخ‌الریسل والملوک» را در موضوع تاریخ به زبان عربی نگاشت.

۱۱۱-

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد، سجع و انواع آن، صفحه ۵۳)

«بو - بگو» سجع مطرف دارند.

کلمات دارای سجع متوازی در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «دلستان - آسمان»

گزینه «۲»: «جان - آن»

گزینه «۴»: «هندو - پهلو»

۱۱۲-

(عارف‌سارادت طباطبایی‌نژاد، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۸)

مشورت گرفتن از مفاهیم این متن نیست.

در عبارت نخست صورت سؤال، به شیوه متفاوت زاد و ولد عقب اشاره دارد و مفهوم کلی حکایت این است که اگر به والدین احترام نگذاریم، محبوب و خوشبخت نخواهیم بود.

۱۱۳-

(سمیه قان‌بیلی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفت ۳۱)

ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و به زبان‌های عربی، فارسی و پهلوی آثار فراوان پدید آوردند. یعقوب لیث صفاری نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود. در پی روی کار آمدن دولت سامانی، آل‌بویه و حکومت‌های کوچک دیگر پدید آمدند و زبان فارسی به‌عنوان زبان رسمی شناخته شد.

۱۱۴-

(سمیه قان‌بیلی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفت ۳۲)

در آغاز این دوره، هنوز بیشتر دانشمندان ایرانی به ضرورت، آثار خود را به عربی می‌نویسند تا بتوانند در سرتاسر دنیای اسلام خوانندگان بیشتری پیدا کنند.

۱۱۵-

(سمیه قان‌بیلی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفت ۳۳)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: نثر این دوره ساده و روان است.

گزینه ۳: آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.

گزینه ۴: نثر این دوره بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.

۱۱۶-

(سمیه قان‌بیلی، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، صفت ۲۶)

بررسی آرایه‌های ابیات:

الف) واج‌آرایی: واج «د»، «آ» / واژه‌آرایی: دام

ب) واج‌آرایی: واج «د» / داد (حق) و داد (بدهد) در مصراع دوم جناس همسان دارند نه واژه‌آرایی.

ج) واژه‌آرایی: «دامن» / واج‌آرایی: «د»

د) واج‌آرایی: آ / «بگذار» در دو مصراع جناس همسان هستند. (قرار بده - هر کا)

۱۱۷-

(عارف‌سادات طباطبایی‌نژاد، مبانی تحلیل متن، صفت ۱۴ و ۱۵)

عشق و آسمان و عقل = تشخیص / اشاره به داستان حضرت موسی و حضرت نوح: تلمیح / اشک من دریا نمود: تشبیه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: در بیت نخست واژه مرکب وجود ندارد.

گزینه ۳: شعر، در قالب غزل است.

گزینه ۴: تأکید بیت دوم بر اثرگذاری عشق بر آسمان است.

۱۱۸-

(اعظم نوری‌نیا، هماهنگی باره‌های کلام، صفت ۳۹ و ۵۰)

ه	وا	دل	گیر	در	ها	بس	ت	سر
U	-	-	U-	-	-	-	U	-

ها	در	گ	ری	بان	دست	ها	ین	هان
-	-	U	-	-	U-	-	-	-

۱۱۹-

(اعظم نوری‌نیا، مبانی تحلیل متن، صفت ۱۵)

درد عشق از تندرستی خوش‌تر است / گر چه بیش از صبر درمانش نیست: صبر، درمان درد عشق است.

۱۲۰-

(اعظم نوری‌نیا، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، صفت ۲۲)

وزن و محتوای بیت گزینه ۴، آرزو و حسرت را بیان می‌کند، اما سایر ابیات حالت شادی و نشاط درونی را منتقل می‌کند.

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۱۲۱-

(مهری کارزان، تاریخ، زمان و مکان، صفت ۱۴ و ۱۵)

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است. در گاه‌شماری اوستایی، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنج‌جبه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.

۱۲۲-

(مهری کارزان، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفت ۲۰ و ۲۲)

مکان‌های باستانی و تاریخی از نظر شکل و وسعت متفاوت‌اند و باستان‌شناسی، علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته، بررسی می‌کند.

اشیایی که از داخل گورهای باستانی به‌دست آمده‌اند، یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌های جهان هستند.

۱۲۳-

(آزاره میرزائی، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفت‌های ۷۱، ۷۲، ۷۳ و ۷۴)

الف) ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی خاص خود در جنوب غربی آسیا، پل ارتباطی شرق و غرب جهان باستان بود.

ب) کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده، مربوط به بستر کشف‌رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است.

پ) اشیاء و ظروف سنگ صابونی، از دیگر مصنوعات است که توسط مردم جیرفت و تپه بچی در کرمان، با مهارت و ظرافت تمام ساخته می‌شد.

ت) چغامیش و شوش در خوزستان از جمله نخستین شهرها در فلات ایران بودند.

۱۲۴-

(مهم‌عرفان هوشیاری، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفت‌های ۳۷، ۳۸ و ۴۰)

الف) حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع) به احتمال بسیار در دوران امپراتوری جدید، مردم مصر را به پرستش خدای یگانه دعوت کردند.

ب) مصر اغلب از طریق شبه جزیره سینا در شمال شرق این کشور، در معرض هجوم بیرونی قرار داشت و عاقبت هم فاتحان، از همین مسیر به این سرزمین دست یافتند.

ج) از حدود ۱۹۰۰ ق. م. به تدریج قوم دیگری به نام اموری، قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین گسترش داد و سلسله‌ای را تأسیس کرد که به بابل قدیم معروف است.

۱۲۵-

(سکینه‌سادات سعیریان، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفت ۱۰ و ۱۱)

آگاهی تاریخی ایرانیان از گذشته خودشان (شامل زبان، فرهنگ، مذهب و دیگر جلوه‌های تمدنی ایرانی بودن)، نقش زیادی در حفظ هویت آنان در طول تاریخ داشته است.

آگاهی افراد یک جامعه نسبت به گذشته مشترکشان، باعث خودآگاهی و یگانگی بیشتر آنان می‌شود.

۱۲۶-

(مهم‌عرفان هوشیاری، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفت‌های ۳۰، ۳۳ و ۴۰)

همه عبارتهای مذکور در عبارتهای صورت سؤال صحیح هستند.

۱۲۷-

(آزاره میرزائی، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفت‌های ۷۳، ۷۴ و ۷۷)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) مردم ایران از حدود ۸ هزار سال پیش در ساختن ظروف و ابزار سفالی پیشرفت قابل توجهی یافتند.

پ) حکومت ایلام، در قرن ۷ ق. م. دچار انحطاط و فروپاشی شد.

ت) شهر شوش در دوران حاکمیت ایلامی‌ها به اوج شکوفایی اقتصادی رسید.

۱۲۸-

(مبیه ممبیه، **پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر**، صفحه‌های ۳۰، (فعالیت ۲، ۳۶، ۳۷ و ۳۸) الف) آگاهی‌های انسان از دوران پیش از تاریخ، متکی بر کاوش‌های باستان‌شناسی است.
ب) باستان‌شناسان، کهن‌ترین دوران زندگی انسان را **عصر سنگ** نامیده‌اند.
پ) **سومر** نام یکی از اقوام کهن ساکن در ناحیه‌ی جنوبی بین‌النهرین بود.
ت) حکومت آشور با لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های همجوار و غارت و ویران کردن آنها، بر قلمرو و ثروت خود افزود.

۱۲۹-

(مبیه ممبیه، **مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور**، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴) الف) نوشته‌های مورخان از تاریخ ایران دوران باستان، ترکیبی از افسانه و واقعیت بود.
ب) نقاشی بقایای تخت‌جمشید در سفرنامه‌ی شاردن (جهانگرد فرانسوی) که در زمان صفویه به ایران سفر کرد، وجود دارد.
پ) در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سیره‌نری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ نوشته‌ی داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد.

۱۳۰-

(مبیه ممبیه، **یونان و روم**، صفحه‌های ۵۱، ۵۳ و ۵۹) یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی تمدن یونان باستان، شیوه‌ی متفاوت حکمرانی بود که توسط یونانیان به وجود آمد.
بقایای کاخ شاهی مینوسیان، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته‌ی آنان دارد.
برده‌داری پدیده‌ای بسیار رایج در قلمرو امپراتوری روم بود.

جغرافیای ایران

۱۳۱-

(کوثر دستورانی، **جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر**، صفحه‌های ۲، ۳ و ۷) **تشریح موارد نادرست:**
الف) GRAPHY به معنای ترسیم و توصیف است.
ب) جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
د) سد شاه عباسی در خراسان جنوبی قرار دارد.
ه) پدیده، یک واقعیت مشهود و محسوس است.

۱۳۲-

(مبیه ممبیه، **روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا**، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲) الف) پژوهشگر در مرحله‌ی آخر (گام پنجم، نتیجه‌گیری و ارائه‌ی پیشنهادها) ضمن ارائه‌ی دلایل علمی و منطقی، به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.
ب) در روش میدانی (گام سوم: جمع‌آوری اطلاعات)، پژوهشگر به مکان مورد تحقیق مراجعه می‌کند.
پ) در گام اول (طرح سؤال و بیان مسئله)، پژوهشگر به مطالعه‌ی سابقه، پیشینه‌ی مسئله و نتایج پژوهش دیگران نیاز دارد.

۱۳۳-

(بهرز ریسی، **موقعیت جغرافیایی ایران**، صفحه‌ی ۱۴) موقعیت جغرافیایی هر کشور از دو نظر قابل مطالعه است: موقعیت ریاضی (مطلق) و موقعیت نسبی. ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه‌ی معتدله‌ی نیمکره‌ی شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه‌ی طول شرقی واقع شده است.

۱۳۴-

(مبیه ممبیه، **آب‌وهوای ایران**، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷) با توجه به شکل ۹ صفحه‌ی ۳۶ کتاب درسی که رابطه‌ی عرض جغرافیایی و دما در کشور را نشان می‌دهد، در مناطق جنوبی کشور که در عرض‌های پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط استوا نزدیک‌ترند)، زاویه‌ی تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود است و به همین دلیل در این نواحی، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم‌تر است؛ مانند استان‌های هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان. ولی در مناطق شمالی کشور که در عرض‌های بالای جغرافیایی قرار دارند و زاویه‌ی تابش خورشید مایل‌تر است، مقدار تابش کمتر و هوا سردتر است؛ مانند استان‌های آذربایجان غربی و شرقی. از میان شهرهای صورت سؤال، زنجان در عرض جغرافیایی بالاتر از شیراز قرار گرفته است و زاویه‌ی تابش خورشید در آن، مایل‌تر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

شهرهای گزینه‌های «۲» و «۴»: تقریباً در یک عرض جغرافیایی‌اند.
گزینه «۱»: بندرعباس در عرض جغرافیایی پایین‌تر از زاهدان قرار دارد.

۱۳۵-

(مبیه ممبیه، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰) **علل پیدایش دشت‌ها:**
برخی دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند. (مثل ماهی‌دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس)
برخی نیز از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر جای مانده‌اند (مثل دشت لوت) در کوه‌های شرق و جنوب شرقی ایران، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، جاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را ناهمواری‌های مریخی (کوه‌های مینیاتوری) می‌نامند.

۱۳۶-

(هژبر ریسی، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰) گل‌فشان‌ها بر اثر خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند و رصد ستارگان از جمله ارزش‌های اقتصادی دشت‌هاست.

۱۳۷-

(کوثر دستورانی، **آب‌وهوای ایران**، صفحه‌ی ۴۱) شیراز آب‌وهوای کوهستانی دارد اما بارش کم و خشکی هوا ویژگی آب‌وهوای گرم و خشک است.

۱۳۸-

(کوثر دستورانی، **ناهمواری‌های ایران**، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴) فعالیت‌های آتش‌فشانی در دوره‌ی کواترن سبب شکل‌گیری قلّه‌ی دماوند در رشته‌کوه البرز شده است.

۱۳۹-

(هژبر ریسی، **آب‌وهوای ایران**، صفحه‌ی ۳۹) توده‌ی هوای سرد و خشک سیبری منجر به سردی و خشکی هوا در ماه‌های سرد و موجب بارش در سواحل خزر می‌شود.
توده‌ی هوای سودانی در دوره‌ی سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و موجب بارندگی می‌شود.

۱۴۰-

(مبیه ممبیه، **آب‌وهوای ایران**، صفحه‌ی ۴۳) آب‌وهوا بر معماری تأثیرات زیادی دارد. در کشور ما به‌دلیل گوناگونی آب‌وهوا، معماری‌های گوناگونی در نقاط مختلف کشور دیده می‌شود. در گذشته، مردم به تأثیر اقلیم بر ساختمان‌سازی توجه می‌کردند به همین دلیل در داخل خانه‌هایشان احساس آرامش می‌کردند و اثرزی کمتری هم مصرف می‌شد.
لوت در جنوب شرق ایران قرار دارد. بخش زیادی از این بیابان به‌دلیل قرارگیری در منطقه‌ی فشار زیاد جنب حاره‌ای، کمتر از ۳۰ میلی‌متر باران دارد.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۴۱-

(مبیه مهبی، **کنش‌های ما**، صفحه‌های ۳ و ۷)
 همه پیامدهای کنش ارادی نیستند؛ یعنی به اراده‌ی افراد انسانی بستگی ندارد. به همین دلیل به آن‌ها «پیامدهای غیرارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند؛ بلکه نتیجه‌ی طبیعی کنش‌اند. با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر و ... کنش محسوب نمی‌شود.

۱۴۲-

(کامران الله‌مهراری، **ترکیبی**، صفحه‌های ۱۱، ۲۷ و ۲۸)
 - تصور کردن عدالت اجتماعی کنش فردی است و تنها در ذهن خود فرد است. (بدون توجه به حضور دیگران)
 - کم کردن بلندی صدا در حضور مادر کنش اجتماعی در سطح خرد است.

۱۴۳-

(ممدابراهیم مازنی، **جهان اجتماعی**، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)
 - تأثیر آلودگی طبیعت بر زندگی انسان:

جهان طبیعی ← جهان اجتماعی
 - تأثیر فرشتگان بر زندگی انسان:

جهان ماوراء طبیعی ← جهان اجتماعی

- تأثیر انسان بر محیط زیست:

جهان اجتماعی ← جهان طبیعی

۱۴۴-

(ممدابراهیم مازنی، **اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی**، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)
 - علاقه داشتن همواره خرد و ذهنی است.
 - شرکت در آزمون خرد و ملموس (عینی)
 - آرمان‌ها، مفاهیمی ذهنی هستند. احیای تمدن اسلامی هدفی کلان است.

۱۴۵-

(ممدابراهیم مازنی، **جهان‌های اجتماعی**، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)
 عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را طی می‌کنند؛ ضرب‌المثل همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند، تقسیم‌بندی جوامع به ارگانیک و مکانیکی و نظریه‌ی استعمار، محصول این دیدگاه است. (دیدگاه طولی) در مقابل، عده‌ی دیگری از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. در این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف می‌توانند با روابط متقابلی که دارند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند. (دیدگاه عرضی)

۱۴۶-

(مبیه مهبی، **پیامدهای جهان اجتماعی**، صفحه‌ی ۴۷)
جهان دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد و ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان را به فراموشی می‌سپارد.
جهان دنیوی طبیعت هیچ‌گونه معنا، هدف و غایتی ندارد و صرفاً ماده‌ی خامی در اختیار انسان است که می‌تواند در آن دخل و تصرف کند.
فرهنگ اساطیری به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

جهان معنوی، فرهنگ معنوی دارد. این فرهنگ، هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایه‌ی حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند.

۱۴۷-

(آرزو میرزایی، **ارزیابی جهان‌های اجتماعی**، صفحه‌های ۵۲، ۵۳ و ۵۷)
 الف) آرمان‌های
 ب) ارزش‌ها
 پ) تغییرپذیر

۱۴۸-

(آرزو میرزایی، **ارزیابی جهان‌های اجتماعی**، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)
 - علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند درباره‌ی حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند.
 - حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.

۱۴۹-

(آرزو میرزایی، **ترکیبی**، صفحه‌های ۵۴، ۵۶ و ۵۷)
تشریح عبارت‌های نادرست:
 ب) حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آنها تعیین نمی‌شود.
 پ) این مورد (یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد) بیانگر تأثیر بعد نفسانی بر بعد اجتماعی است.

۱۵۰-

(علیرضا رضایی، **هویت**، صفحه‌های ۶۹، ۷۲ و ۷۳)
 - وجود نظریات متفاوت درباره‌ی هویت، نشانه‌ی این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.
 - کودکان از آنجا که شناختشان از موقعیت دیگران کم‌تر است، در توضیح رفتار دیگران بر سهم خود آن‌ها تأکید می‌کنند و آن‌ها را مقصر می‌دانند.
 - تبرج و دم‌غنیمت‌شماری از ویژگی‌های جهان متجدد هستند.
 - بخشی از هویت، آگاهانه است؛ یعنی آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برای ما بازگو می‌کنند.

جامعه‌شناسی (۱) (شاهد «گواه»)

۱۵۱-

(کتاب جامع، **کنش‌های ما**، صفحه‌های ۳ و ۵ کتاب درسی)
 - پرسش (چرا چنین کاری کردی؟) را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود.
 - کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود.
 - کنش وابسته به آگاهی آدمی است، به گونه‌ای که بدون آگاهی انجام نمی‌شود. سخن گفتن یک کنش است. اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدهیم، از گفتار باز می‌مانیم.

۱۵۲-

(کتاب جامع، **پدیده‌های اجتماعی**، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی)
 - هنجار اجتماعی، شیوه‌ی انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.
 - ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.
 - ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی بعد از محقق شدن، پدیده‌های «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند تا ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.
 - پررنگ کردن ارزش‌های اخلاقی مصداق جامعه‌پذیری و مجازات افراد، مصداق کنترل اجتماعی است.

۱۵۳-

(کتاب جامع، **جهان اجتماعی**، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)
 سنت‌ها و قوانین الهی نیز با انسان‌های شاکر و ناسیاس و جوامع عادل و ظالم یکسان عمل نمی‌کنند.
توضیح نکات درسی:
 شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد. بنابراین هر یک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند؛ یعنی موجودات طبیعی و ماورای طبیعی به واسطه‌ی ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره‌ی جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

۱۵۴-

(کتاب جامع، **اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی**، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱ کتاب درسی)
تشریح عبارت‌های نادرست:
 الف) هر نهاد اجتماعی شیوه‌ی قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند.
 ب) نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.

۱۵۵-

(کتاب جامع، جهان‌های اجتماعی، صفحه ۳۵ و ۳۶ کتاب درسی)
الف) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
ب) زندگی اجتماعی انسان‌ها برخلاف زندگی سایر موجودات زنده، متنوع است و صورت‌های گوناگونی دارد.
ج) فرهنگ از طریق تربیت به نسل بعدی منتقل می‌شود.
د) انسان صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست، بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است.

۱۵۶-

(کتاب جامع، جهان‌های اجتماعی، صفحه ۳۶ و ۳۷ کتاب درسی)
تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان واحد رخ می‌دهد. تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

۱۵۷-

(کتاب جامع، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه ۴۳ کتاب درسی)
هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود، و در پی آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

۱۵۸-

(کتاب جامع، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه ۴۸ کتاب درسی)
در جهان متجدد عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند و جهان از هیچ‌گونه قداستی برخوردار نیست. رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه را «گسترش عقلانیت ابزاری» می‌گویند.

۱۵۹-

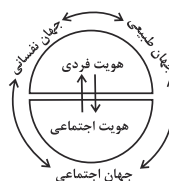
(کتاب جامع، هویت، صفحه ۶۴ کتاب درسی)
«متولد دوم اسفند ۷۹ بودن» ویژگی انتسابی فردی و ثابت است. «وقت‌شناس بودن» نیز اکتسابی، فردی و متغیر می‌باشد و «ایرانی بودن» صفتی انتسابی و اجتماعی است که از ابتدا با ما همراه است و تغییر نمی‌کند.

۱۶۰-

(کتاب جامع، هویت، صفحه ۶۸ کتاب درسی)

با توجه به اینکه:

جهان طبیعی ↔ جهان نفسانی
جهانی طبیعی ↔ جهان اجتماعی
جهان اجتماعی ↔ جهان نفسانی

منطق

۱۶۱-

(سیرمصطفی موسویان، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ و ۳۵)
اشکال این تعریف دوری بودن است زیرا نباید در تعریف، خود لفظ یا مشتقات آن بیاید اما در اینجا در تعریف «استان» لفظ «استاندار» آمده است. همین اشکال در تعریف استاندارد نیز وجود دارد.

توضیح نکات درسی

دوری نبودن تعریف: تعریف یک چیز با استفاده از خودش (تعریف شیء به خود) را تعریف دوری می‌نامند که تعریفی نادرست به شمار می‌آید.

۱۶۲-

(سیرمصطفی موسویان، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ تا ۳۶)
«انسان حیوانی است که توانایی اندیشیدن درباره‌ی سرنوشتش را دارد»: این تعریف جامع افراد است یعنی نوع انسان توانایی چنین کاری دارد و مانع اغیار است یعنی دیگر حیوانات چنین توانایی ندارند.
«انسان موجودی است خشکی‌زی که در مناطق با آب‌وهوای مناسب و به صورت اجتماعی زندگی می‌کند»: این تعریف جامع نیست زیرا هستند انسان‌هایی که در مناطق بدآب‌وهوا زندگی می‌کنند مثل بیابان‌ها. این تعریف مانع هم نیست زیرا حیواناتی دیگر هم هستند که این ویژگی‌ها را دارند.

«انسان مخلوقی است که به یکی از ادیان آسمانی معتقد است»: این تعریف مانع اغیار است یعنی غیر از انسان نمی‌توان از حیوان مسیحی یا مسلمان سخن گفت. دین‌داری ویژگی خاص انسان است. از طرفی جامع افراد نیست زیرا افرادی هستند که ادیان آسمانی را قبول ندارند مثل بودایی‌ها.

۱۶۳-

(فاطمه دانشور هائین، منطق ترازی اندیشه، صفحه ۷)
«گزاره برف سفید است» یک ترکیب ناقص است و اگرچه «برف سفید است» یک تصدیق است اما ترکیب «گزاره برف سفید است» چون حکمی ندارد به تنهایی تصور است اما کل جمله «گزاره برف سفید است، صادق است» یک تصدیق است.

۱۶۴-

(راهله بابائی صومعه کپورین، لفظ و معنا، صفحه ۱۱۳)
انسان برای بیان و انتقال افکار خود به دیگران از الفاظ استفاده می‌کند. از آنجا که خطای در الفاظ و معانی آنها می‌تواند باعث خطا در اندیشیدن شود، به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «منطق وابسته به زبان خاصی نیست لذا وارد مباحث صرف و نحو نمی‌شود.
گزینه ۲: «اشاره‌ای به خطای اندیشه نشده است.
گزینه ۳: «منطق علم جلوگیری از خطای اندیشه است و در گزینه اشاره‌ای به آن نشده است.

۱۶۵-

(سیرمصطفی موسویان، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۲)
«دانشجو یعنی کسی که به دنبال دانش باشد»: این بخش تعریف لغوی است: «در اصطلاح به کسی گویند که در سطح دانشگاه در حال تحصیل باشد»: این بخش تعریف مفهومی است. در این گزینه، تعریف از طریق ذکر مصادیق نیامده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «معلم ممکن است رسمی یا غیررسمی باشد»: تعریف از طریق ذکر مصادیق: (البته معلم به معنای یاددهنده است): تعریف لغوی: (کسی را در جامعه معلم می‌گویند که مطالب درسی را به دانش‌آموزان بیاموزد): تعریف مفهومی
گزینه ۳: «دانش‌آموز یعنی کسی که علم می‌آموزد»: تعریف لغوی: (البته در جامعه کسی را دانش‌آموز می‌گویند که در یکی از مقاطع پیش از دانشگاه، تحصیل کند): تعریف مفهومی: (دانش‌آموزان ممکن است در مدارس غیردولتی یا دولتی تحصیل کنند): تعریف از طریق ذکر مصادیق

گزینه ۴: «در فرهنگ‌های لغت مدیر را «اداره‌کننده» معنا می‌کنند»: تعریف لغوی: (اصطلاحاً کسی مدیر نام دارد که وظیفه‌ی تصمیم‌گیری و رهبری یک مجموعه یا سازمان را برعهده داشته باشد): تعریف مفهومی: (ممکن است مدیر در یک شرکت خصوصی یا دولتی یا نیمه‌دولتی فعالیت کند): تعریف از طریق ذکر مصادیق

۱۶۶-

(مصدر طاهر کریمی، لفظ و معنا، صفحه ۱۴ و ۱۵)
به دلالت لفظ بر معنایی که در آن لفظ مطابق با معنای اصلی است «دلالت مطابقی» می‌گویند و به کار بردن دلالت مطابقی به جای تضمینی و التزامی که به خطایی منتهی می‌شود را «مغالطه توسل به معنای ظاهری» می‌نامند.

۱۶۷-

(معمراً هر کسب، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ تا ۲۳)

میان دو مفهوم «اروپایی و فرانسوی»، نسبت عموم و خصوص مطلق و میان دو مفهوم «انسان و ناطق» نسبت تساوی برقرار است. توضیح اینکه در نسبت عموم و خصوص مطلق، یکی از دو مفهوم کلی اعم از دیگری است و در نسبت تساوی مصادیق دو مفهوم کلی یکی بوده و بر یکدیگر به تمامه منطبق می‌باشند. در رابطه با دو مفهوم اروپایی و فرانسوی باید گفت که: هر فرانسوی اروپایی است، ولی برخی از اروپایی‌ها فرانسوی نیستند و برخی از اروپایی‌ها فرانسوی‌اند. در رابطه با دو مفهوم انسان و ناطق نیز باید گفت که: هر انسانی ناطق است و هر ناطقی انسان است.

۱۶۸-

(سیرمعمرها آزرکسب، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۰ و ۲۱)

در این گزینه، سه واژه هوشنگ، مشتری و ستاره قطبی جزئی هستند.
توضیح نکات درسی
اسامی خاص حاکی از مفاهیم جزئی هستند.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: در این گزینه، دو واژه باشگاه پرسپولیس و آن خودرو جزئی هستند.
گزینه ۳: در این گزینه، دو واژه این دیوار و امام صادق (ع) جزئی هستند.
گزینه ۴: در این گزینه، فقط واژه اروپا جزئی است.

۱۶۹-

(سیرمعمرها آزرکسب، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ تا ۲۳)

در این گزینه، همه رابطه‌های مطرح شده، عموم و خصوص مطلق هستند.
توضیح نکات درسی
در رابطه عموم و خصوص مطلق، یک مفهوم عام و یک مفهوم خاص داریم.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: در این گزینه، ایران و جهان رابطه‌ای ندارند چون ایران جزئی است و سایر موارد رابطه تباین دارند.
گزینه ۲: در این گزینه، مستطیل و لوزی رابطه عموم و خصوص من وجه و سایر موارد رابطه تباین دارند.
گزینه ۳: در این گزینه، ایرانی و مسلمان رابطه عموم و خصوص من وجه و سایر موارد رابطه عموم و خصوص مطلق دارند.

۱۷۰-

(راهله بابائی صومعه کبوری، لفظ و معنا، صفحه ۱۱)

در دلالت مطابقی لفظ بر کل معنای اصلی دلالت دارد ← رستم - سر
در دلالت تضمینی لفظ بر بخشی از معنای اصلی دلالت می‌کند ← کفش
در دلالت التزامی لفظ بر معنایی خارج از معنای اصلی دلالت می‌کند ← خورشید
توضیح نکات درسی:
تشبیه در ادبیات همان دلالت التزامی در منطق است.

۱۷۱-

(سیرمعمرها آزرکسب، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۴ و ۲۵)

اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطه تباین داشته باشند.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: مثال این گزینه رسیدن از «موجودات» به «ماهی‌ها» است.
گزینه ۲: مثلاً مادی یا غیرمادی بودن موجودات.
گزینه ۳: در درس تعریف به این بحث پرداخته شده است.

۱۷۲-

(فاطمه دانشور صائین، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۳ و ۴۴)

استقرای تمثیلی استدلالی ضعیف است و مغالطه‌ای که بر اساس این نوع استدلال رخ می‌دهد مغالطه تمثیل ناروا نام دارد.

۱۷۳-

(سیرمعمرها آزرکسب، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۱ و ۵۲)

در رباعی مذکور، راز به قطره‌های آب تمثیل شده است و حکم آن قطره به راز داده شده است؛ برای با ارزش شدن راز، باید آن را همچون قطره‌ای که با پنهان ماندن تبدیل به ذر و مروراید می‌شود، باید راز را پنهان نگه داشت. بنابراین استدلال به کار رفته در این رباعی، استدلال تمثیلی است.

۱۷۴-

(راهله بابائی صومعه کبوری، لفظ و معنا، صفحه ۱۶ و ۱۷)

«پشتم گرمه» می‌تواند به معنی پشت گرمی داشتن باشد که دلالت التزامی است و می‌تواند به معنی گرم بودن پشت با رادیاتور باشد که دلالت مطابقی است پس مغالطه از نوع «توسل به معنای ظاهری» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر (کتاب علی یا کتاب دوستش)

گزینه ۳: «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر (لباس خودش یا لباس پدرش)

گزینه ۴: «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر (درمان من برای شما یا درمان شما برای من)

۱۷۵-

(سیرمعمرها آزرکسب، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۲ تا ۴۶)

استدلال به کار رفته در گزینه ۳ «استدلال استقرای تمثیلی» است. در این گزینه درخت زردآلو به درخت سیب تشبیه شده است و ویژگی درخت سیب به آن نیز داده شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲ و ۳ «استدلال استقرایی تعمیمی» می‌باشند که به نظر استدلال‌های درستی هستند ولی گزینه ۴ «استدلال غلطی» است. اما غلط بودن آن مانع تعمیمی بودن آن نیست.

۱۷۶-

(سیرمعمرها آزرکسب، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۲ تا ۴۹)

تنها در این گزینه از طریق استنتاج بهترین نتیجه گرفته شده است. هنگامی که منزل در سرتق هیچ‌گونه آسیبی نمی‌بیند، چندین احتمال وجود دارد که قوی‌ترین احتمال این است که سارق آشنا بوده است و کلید داشته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: در این گزینه از استقرای تعمیمی استفاده شده است. تعمیم نتایج آمار استقرای تعمیمی است.

گزینه ۳: در این گزینه نیز از استقرای تعمیمی استفاده شده است.

گزینه ۴: در این گزینه از استقرای تمثیلی استفاده شده است. بنزین به کالای منزل تشبیه شده است.

۱۷۷-

(فاطمه دانشور صائین، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۰ و ۳۱)

این تعریف یک تعریف مفهومی است زیرا در این تعریف یک امر عام (شهر) و ویژگی‌های خاص پایتخت ذکر شده است.

۱۷۸-

(مانره‌سارات شاهمراری، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۸ و ۹)

(الف استدلال، ب) تعریف، ج) استدلال د) تعریف

اگر مزایا و منفعت چیزی را برشماریم (چرایی) از استدلال استفاده کردیم و اگر در

رابطه جیستی یک موضوع صحبت کنیم از تعریف استفاده کردیم.

۱۷۹-

(مانره‌سارات شاهمراری، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

تشریح گزینه‌ها:

(۱) تصدیق - تصور، زیرا جمله ناقص است و حکم ندارد (در این امید هستیم که ...)

(۲) تصور - تصور (جمله انشائی)

(۳) تصور - تصور (جمله انشائی)

(۴) تصور - تصدیق

۱۸۰-

(مانره‌سارات شاهمراری، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴، ۵ و ۹)

ذهن انسان به صورت طبیعی براساس قواعدی می‌اندیشد که منطق دانان این قواعد را کشف کرده‌اند. (نه ابداع و نه طراحی)